

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรั่ง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

DEVELOPMENT OF DISASTER MANAGEMENT EFFICIENCY OF SAIRA SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHAWANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE.

อนุชา สโมทาน¹ สุพัฒพงศ์ แยมอิม² อัศวศิริ ลาปีอี³

Anucha Samothan¹, Supatpong Yam im², Aussiri Lapi-e³

1 สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทร 089-4669400 อีเมลล์ 63052541025@student.sru.ac.th

2 สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทร 081-4999833 อีเมลล์ dr.supatpong1982@gmail.com

3 สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทร 086-2981703 อีเมลล์ sirin.a@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 2) ศึกษาระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการสาธารณสุข และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรั่ง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเจาะจงจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับพื้นที่ ประกอบด้วย ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และอาสาสมัครในพื้นที่ จำนวน 18 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.97 แล้ววิเคราะห์เนื้อหาโดยการตีความสร้างข้อสรุป การวิจัยเชิงปริมาณกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากร 9 หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรั่ง จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรั่ง สภาพพื้นที่มีความแตกต่างจากอดีตแบบค่อยเป็นค่อยไป มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น สังคมและวัฒนธรรมมีความแตกต่างจากอดีต ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโดยรวมอันนำมาซึ่งสาเหตุของการเกิดสาธารณสุขระดับพื้นที่เพิ่มสูงขึ้น 2) ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรั่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับ คือ ด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณสุข ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ด้านระเบียบกฎหมาย ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการคลังและงบประมาณ

และ 3) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหระฯ ควรส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการเกิดสาธารณภัยของชุมชน ส่งเสริม การบังคับใช้กฎหมายที่มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม และป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่ จัดทรวัด อุปกรณ์ที่พร้อมในการช่วยเหลือประชาชน ควบคุมกับความรู้และความชำนาญของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ส่งเสริมการฝึกอบรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเจ้าหน้าที่และประชาชน สร้างความตระหนักให้ชุมชนได้เห็นถึงความสำคัญของสาธารณภัย และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้มีความพร้อมในการอยู่ร่วมกับสาธารณภัยรูปแบบต่าง ๆ

คำสำคัญ: การพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลไสหระฯ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the context of disaster prevention and mitigation; 2) to study the operating efficiency level of disaster management; and 3) to study the development guidelines of disaster management efficiency of Saira Subdistrict Administrative Organization, Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province. It used the mixed method. For the qualitative approach, data was gathered based on purposive sampling from eighteen local stakeholders in disaster prevention and mitigation, including administrators, local authorities, local leaders, and local volunteers. In-depth interviews were used to collect data with an IOC (Index of Item Objective Congruence) of 0.97. Data analysis was related to analytic induction. The quantitative approach identified 400 samples according to a proportion of people in nine villages of Saira Subdistrict Administrative Organization. A questionnaire was used to collect data. The reliability was 0.96. Statistical data analysis consisted of frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results found that 1), as for context of disaster prevention and mitigation in Saira Subdistrict Administrative Organization, area condition was gradually different from that in the past, there were increasing natural resources and environmental damage, and society and culture were different from that in the past resulting in overall environment change, which then caused increasing local disaster; 2), overall operating efficiency level of disaster management in Saira Subdistrict Administrative Organization was at the level of 'high' when respectively considering each aspect of disaster risk reduction, authorities, covid-19 epidemic, legal regulation, participation, and public finance and budgeting; and 3), as with development guidelines of disaster management efficiency of Saira Subdistrict Administrative Organization, right and welfare benefit to the civil defense volunteers should be supported, people's participation to drive large-scale construction project which related to the cause of community disaster should be supported, law enforcement reducing existing risk and preventing potential risk should be supported, equipment for assisting people together with authorities' knowledge and expert should be provided, training on disaster prevention and mitigation of authorities and

people should be supported, awareness of community to realize the importance of disaster should be created, and lifestyle to readily live with different kinds of disasters should be modified.

Keywords: efficiency development, disaster management, Saira Subdistrict Administrative Organization

ความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้ดีขึ้นเป็นลำดับ และต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการรู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบอย่างเหมาะสม ทรัพยากรธรรมชาติถูกนำไปใช้ในการพัฒนาเป็นจำนวนมาก จึงก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง พื้นที่ป่าไม้ลดลง ทรัพยากรดิน เสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำยังมีส่วนที่ไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการ และมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคตเกิดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น จากการเข้าถึงและการจัดสรรการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่เป็นธรรม รวมทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและต้นทุนทางเศรษฐกิจ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะอุทกภัยและภัยแล้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและห่วงโซ่การผลิตภายในประเทศ ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งทวีความเข้มข้น ทำให้ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับภาระในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กระแสการแข่งขันทางการค้า ขณะที่วาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกหลัง ค.ศ. 2015 ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกในอีก 15 ปี ข้างหน้า (ค.ศ. 2016-2030) จะส่งผลกระทบต่อแนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคต (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 : 107)

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการและรับมือกับภัยพิบัติซึ่งมีภารกิจในการจัดทำแผนแม่บทในการรับมือภัยพิบัติ วางมาตรการ ส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน บรรเทาและฟื้นฟูสาธารณภัย โดยการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย สร้างระบบป้องกัน เตือนภัย ฟื้นฟูหลังเกิดภัย และการติดตามประเมินผล เพื่อให้หลักประกันในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ยังมีการวางโครงสร้างหน้าที่ของหน่วยงานราชการ มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งราชการต่าง ๆ เป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (สายฝน แสงหิรัญทองประเสริฐ, 2558, 2) และมีการกำหนดโครงสร้างของคณะทำงาน ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น การพัฒนาการจัดการจัดการสาธารณภัย ได้มีการออกพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และอนุบัญญัติอีกมากมาย ทำให้เกิดการบูรณาการของหน่วยงานราชการต่าง ๆ เพื่อบริหารจัดการสาธารณภัย ภายใต้อำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กร เช่น ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการสาธารณสุข ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นต้น รวมถึงได้มีการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เป็นการนำแนวคิดการพัฒนาระบบการป้องกัน การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูหลังเกิดภัย ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้สามารถลดผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัยลงได้ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับพื้นที่ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 - 2570 ได้กำหนดให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา) ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นและเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อ

ทำหน้าที่ จัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ภายหลังจากสถานการณ์สิ้นสุดลง การจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข จะทำให้มีแนวทางปฏิบัติในการเตรียมความพร้อม การแจ้งเตือนภัย และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเป็นระบบ และถูกต้องตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง (แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรหว้า พ.ศ. 2564 – 2570)

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 มาตรา 67 (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 มาตรา 16 (19) การป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. 2550 การป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข ในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนในลักษณะการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข ที่มีความจำเป็นต้องมีการปฏิบัติร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนทั่วไป ทำให้ขาดความมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขเหตุสาธารณสุขต่าง ๆ จนไม่สามารถบริหารจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้นได้ หรือไม่สามารถให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างทันที่ อาจด้วยข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไปของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลไทรหว้า อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็นที่ราบเชิงเขา ที่ราบ และที่ราบลุ่ม สภาพพื้นที่แต่ละหมู่บ้านมีความแตกต่างกัน จึงมักประสบเหตุสาธารณสุขในระดับพื้นที่แตกต่างกัน เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย และภัยจากโรคระบาด เป็นต้น การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสาธารณสุข ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรหว้า นำมาซึ่งการจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. 2564 – 2570 และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรหว้า ประกอบด้วยตัวแทนผู้นำชุมชน ตัวแทนหน่วยงานราชการในระดับอำเภอ และตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรหว้า พ.ศ. 2561 ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 แต่ด้วยการบริหารจัดการสาธารณสุขไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งสาธารณสุขจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนทุกคน

ด้วยเหตุผลข้างต้น การเกิดสาธารณสุขในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทรหว้า จึงมีความแตกต่างในแต่ละหมู่บ้าน เช่น บางหมู่บ้านมีน้ำท่วมสูงในช่วงฤดูฝน บางหมู่บ้านประสบภัยแล้งรุนแรงในช่วงฤดูร้อน เป็นต้น การช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบริบทสภาพพื้นที่และปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดสาธารณสุขในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทรหว้า ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนด้านการดำรงชีพ และทรัพย์สินได้รับความเสียหายบ่อยครั้ง รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสถานที่ราชการ และสิ่งสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ดังนั้นเพื่อลดผลกระทบ ความรุนแรงและเพิ่มความสามารถในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขระดับท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุข ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรหว้า อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัด นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านประชากร** คือ ประชากรที่อาศัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวน 6,768 คน (ทะเบียนราษฎร์อำเภอดง กรมการปกครอง, 2564) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการ สัมภาษณ์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไสหรี จำนวน 18 คน และกลุ่มตัวอย่าง จากแบบสอบถาม จำนวน 400 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากร (Yamane)
2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) บริบทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จากปัจจัย สภาพแวดล้อม และปัจจัยส่วนบุคคล 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการสาธารณภัย ด้านการลดความเสี่ยงจากสาธาณภัย ด้านระเบียบกฎหมาย ด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคลังและงบประมาณ และด้านการแพร่ระบาดของโรค COVID – 19 3) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. **ขอบเขตด้านพื้นที่และเวลา** คือพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่มีการบังคับใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 (30 กันยายน 2560)

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการ ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตในการ วิจัย ซึ่งเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ได้ค่าความเที่ยงตรงและความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ส่วนมากมีค่าเท่ากับ 1

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง โดยเลือกกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์แบบเจาะจง และการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างมาจากตัวแทนประชากรที่เป็นประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี ใช้การคำนวณตามสูตรของยามาเน่ (Yamane) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยแบ่งข้อมูลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช และส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 18 ราย และแบบสอบถามจากประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และทางสถิติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวมจากการสัมภาษณ์ (interview form) นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์และสรุปประเด็น และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือจากแบบสอบถาม (questionnaire) นำมาจัดทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แปลผลตามตารางโดยการบรรยายเชิงพรรณนา ดังนี้ 1. วิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) 2. วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการสาธารณสุข หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) 3. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุข หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) 4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุข ขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

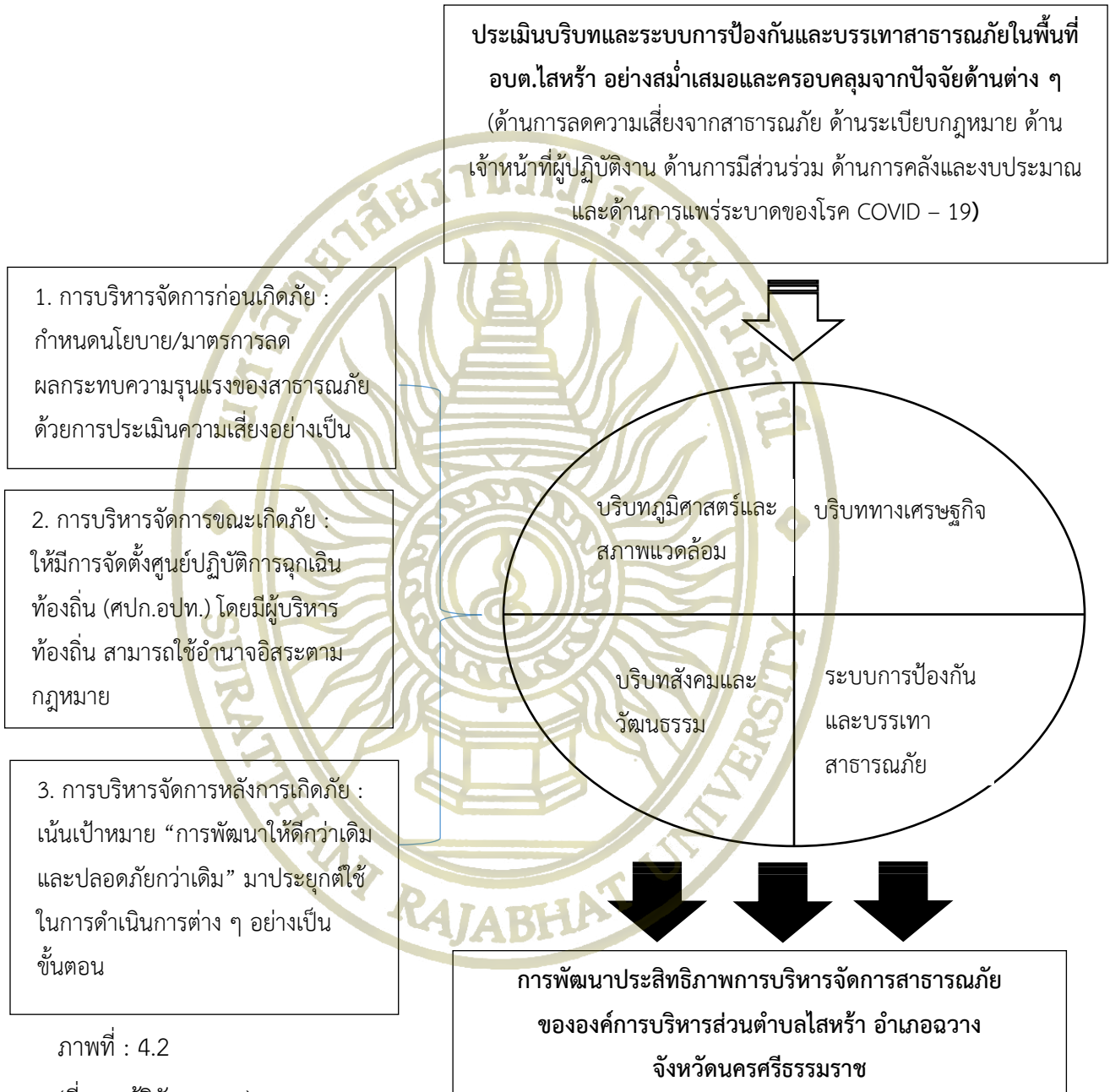
สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 บริบทการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าปัจจัยภูมิศาสตร์ และสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป โดยสาเหตุหลักเกิดจากการขยายตัวของการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรในเชิงพาณิชย์มากขึ้น มีการขุดดินถมดิน การใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการเพาะปลูกเพิ่มสูงขึ้น การขุดเจาะบ่อบาดาล การบุกรุกพื้นที่ป่า การใช้สารเคมี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ปัจจัยเศรษฐกิจ ทำให้เวลาที่ประชาชนจะมาช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะมีน้อยลง ประกอบกับภาระหนี้สินครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น ปัจจัยสังคมและวัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่ของสังคมมีความเกื้อกูลในระดับหมู่บ้าน มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี เป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้าน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตยังเป็นปัญหาหลักในการสร้างความเท่าเทียมของประชาชนในสังคม ปัญหาขยะที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การตั้งเปรตและแห่จาดเดือนสิบ การตั้งพุ่มกฐิน กิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านในวันสำคัญต่าง ๆ จะทำให้ชุมชนมีความผูกพันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปัจจัยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี การบริหารจัดการสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ ต้องควบคู่กับความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน บริบทการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหรี อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุข

2. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหร้า อำเภอดงยาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการสาธารณสุข ขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหร้า อำเภอดงยาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76, S.D. = 0.89$) เมื่อพิจารณารายด้าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณสุข ($\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.77$) รองลงมา ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.99, S.D. = 0.86$) ด้านการแพร่ระบาดของโรค COVID - 19 ($\bar{X} = 3.86, S.D. = 0.87$) ด้านระเบียบกฎหมาย ($\bar{X} = 3.64, S.D. = 0.99$) และค่าเฉลี่ยระดับปานกลางคือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.92$) ด้านการคลังและงบประมาณ ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.96$)

3. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหร้า อำเภอดงยาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหร้า อำเภอดงยาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรขับเคลื่อนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขในระดับท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และประเทศ ควรมีการวางแผนโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ที่คำนึงถึงผลกระทบจากการเกิดสาธารณสุขในระยะยาว ส่งเสริมให้มีการศึกษาความเสี่ยงและผลกระทบจากการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม สร้างความตระหนักและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่ามีความเสี่ยงได้รับผลกระทบจากอุทกภัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.75 รองลงมาคือ ภัยจากโรคระบาด COVID - 19 คิดเป็นร้อยละ 29 ภัยแล้ง คิดเป็นร้อยละ 22.50 วาดภัย คิดเป็นร้อยละ 5.25 อัคคีภัย คิดเป็นร้อยละ 2.25 และภัยอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.25

การตอบสนองต่อข้อเสนอว่าด้วยแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณสุขของ องค์การบริหารส่วนตำบลไทรห้ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ : 4.2

(ที่มา : ผู้วิจัย, 2565)

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า บริบทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหร้า อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีการใช้พื้นที่สำหรับการก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่ขวางทางน้ำมีการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม กิจการพาณิชย์ มีการขยายตัวของภาคการเกษตรอย่างต่อเนื่องมีการขุดดิน ถมดิน เพื่อปรับปรุงพื้นที่ทางการเกษตร พื้นที่นาเปลี่ยนเป็นสวนยางพารา สวนปาล์ม และสวนผลไม้ เกิดการบุกรุกที่ป่าและที่สาธารณะเพื่อทำการเกษตร ส่งผลให้พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไสหร้า ได้รับผลกระทบจากการเกิดสาธารณภัยบ่อยขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น เช่น การเกิดอุทกภัย และภัยแล้ง ปัจจัยภูมิศาสตร์และสภาพแวดล้อม จึงมีผลต่อการประสิทธิผลการบริหารจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหร้า สอดคล้องกับอุมาพร กาญจนคลอด, ธารินี จรรย์ยาปุกต์เลิศ, และสุพัตรา คงขำ (2561) ที่ศึกษาบทบาทผู้นำชุมชนต่อการจัดการภัยพิบัติของตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าพื้นที่ตำบลกรุงชิงมีดินสไลด์ลงมาทับบ้านเรือนพังเสียหาย พื้นที่ทางการเกษตรเสียหายหลายหมื่นไร่ เกิดบุคคลสูญหายและเสียชีวิต สะพานถูกตัดขาดทำให้ขาดการติดต่อจากพื้นที่ภายนอก เกิดการขาดแคลนอาหาร ไฟฟ้าดับ สัญญาณโทรศัพท์ไม่สามารถใช้งานได้ หลังจาการเกิดภัยพิบัติ จึงทำให้ชาวบ้านเรียนรู้ที่จะเข้าใจธรรมชาติที่เกิดขึ้นและปรับตัวตั้งรับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยปัจจัยที่เป็นตัวจักรสำคัญในการจัดการกับภัยพิบัติในครั้งนี้คือผู้นำชุมชน ซึ่งเห็นความสำคัญในการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จึงนำมาสู่การรวมกลุ่มกันเพื่อถอดบทเรียนและหาแนวทางร่วมกันในการจัดการภัยพิบัติธรรมชาติ

2. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหร้า อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช การเตรียมความพร้อมก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีผลต่อการลดผลกระทบและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้น้อยลงได้ โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมก่อนเกิดภัยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการสาธารณภัย เช่น การวางแผนการดำเนินงาน การเตรียมความพร้อมของคน วัสดุ และอุปกรณ์ การให้ความรู้สร้างความตระหนักแก่ประชาชนในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมสั่งการของผู้อำนวยการท้องถิ่น ตามความจำเป็นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อประโยชน์โดยรวมของสังคมหรือของรัฐ สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด สนับสนุนโครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน การประเมินงบประมาณค่าใช้จ่ายต้องมีแผนการบริหารจัดการที่รอบคอบ และตรงกับความต้องการของประชาชน ความกังวลและกลัวการติดเชื้อ COVID - 19 หากมีการกลายพันธุ์เกิดขึ้น จะทำให้การช่วยเหลือประชาชนในกรณีประสบภัยขนาดใหญ่เกิดปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการผู้นำท้องถิ่น และอาสาสมัคร มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสาธารณภัยในระดับพื้นที่ สอดคล้องกับ อุมาพร กาญจนคลอด, ธารินี จรรย์ยาปุกต์เลิศ, และสุพัตรา คงขำ (2561) ที่ศึกษาบทบาทผู้นำชุมชนต่อการจัดการภัยพิบัติของตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนกับการจัดการแผนภัยพิบัติชุมชน ตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 3 ระยะ คือ (1) ระยะเตรียมรับมือก่อนเกิดภัยพิบัติ บทบาทผู้นำชุมชนยังไม่ชัดเจนมากนัก มีเพียงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนประสานงานในการจัดการภัยพิบัติเบื้องต้นกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (2) ระยะเผชิญหน้าผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะทำงาน การประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (3) ระยะฟื้นฟูชุมชน ผู้นำชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดทำแผนฟื้นฟูสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การณรงค์ไม่ให้ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ไม่ตัดไม้ทำลายป่า และจัดทำโครงการช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพ รวมทั้งยังมีการถอดบทเรียน เพื่อหาแนวทางป้องกันและเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ และสอดคล้องกับ Rozi, Ritonga, and Januar (2021) ที่ศึกษาการจัดการภัยพิบัติโดยชุมชนท้องถิ่นกับการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเตรียมรับมือกับภัยธรรมชาติในสุมาตรา

ตะวันตก ประเทศอินโดนีเซีย พบว่าการจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชน CBDM ช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ถือเป็น การจัดการภัยพิบัติในเชิงรุก การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหนึ่งในกุญแจสู่ความสำเร็จในการจัดการภัยพิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ พิจารณาถึงค่านิยมที่ชุมชนยอมรับ เช่น ค่านิยมทางศาสนาและกฎหมายท้องถิ่น พิธีกรรม ร่วมกับกฎหมายจารีตประเพณีที่ ควบคุมพฤติกรรมและเสริมสร้างความสามัคคีในสังคมให้สามารถนำไปใช้ได้จริง และการจัดการภัยพิบัติมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเกิดประสิทธิผลที่นำไปใช้กับชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่เกิดภัยพิบัติ

3. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณภัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลไสหร้า อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช การขับเคลื่อนการดำเนินงานมีองค์ประกอบหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมและพื้นที่ ลักษณะความรุนแรงของภัย การมีส่วนร่วมของประชาชน สภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ความพร้อมของหน่วยงานระดับท้องถิ่น และหน่วยงานที่เหนือขึ้นไป โดยนายกองคการการบริหารส่วนตำบลไสหร้า ในฐานะ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับพื้นที่ ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อลดความ เสี่ยงจากสาธารณภัยให้ชัดเจน เช่น การฝึกอบรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบบูรณาการจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน การจัดตั้งทีมเฝ้าระวัง ติดตาม และประเมินสถานการณ์สาธารณภัย การป้องกันลดผลกระทบจากการก่อสร้าง กิจการสาธารณะและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร และฐานข้อมูลความเสี่ยง การสนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียงเมื่อมีการร้องขอ และการสนับสนุนภารกิจเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับอำเภอ และจังหวัด ตามที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับ ธรรมนูญ รีนกฤชรัักษ์ และเพ็ญประกา ภัทรานุกรม (2561) ที่ศึกษา การจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน : ศึกษากรณีเครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วม ได้แก่ ทุนทางสังคม ความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ทำให้สามารถแก้ปัญหาในด้านการ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน การให้ข้อมูลข่าวสารและอื่น ๆ ข้อเสนอแนะสำหรับภาคีที่เกี่ยวข้อง คือ ประธานชุมชนที่มีภาวะ ผู้นำที่เข้มแข็งจะต้องพยายามสร้างแรงจูงใจใ้มน้ำวให้ประธานชุมชนที่ยังอ่อนแอ พัฒนาตนเองและเสริมศักยภาพของตนเองให้ เป็นผู้นำที่เข้มแข็ง การบริหารจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมควรเป็นไปในลักษณะกระจายอำนาจ นอกจากนี้เครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อม คลองบางบัวควรทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยง เน้นให้ชุมชนพึ่งพาตัวเอง ส่วนในเรื่องการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลสาธารณะ เครือข่ายฯ ควรทำ หน้าที่เป็นฐานข้อมูลกลาง หน่วยงานภาครัฐควรกระจายอำนาจให้แก่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถเป็นผู้บริหารจัดการภัยพิบัติใน พื้นที่ของตนเอง โดยภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงิน วิชาการ และสิ่งของจำเป็น เพื่อเป็นปัจจัยเสริมให้ชุมชนพึ่งตัวได้อย่าง รวดเร็วและสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การปฏิบัติก่อนเกิดภัย ควรมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งจะสามารถลดผลกระทบความรุนแรงของภัยได้ การจัดทำโซนนิ่งและผังเมืองที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของ ชุมชน เพิ่มสวัสดิการให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อเพิ่ม ศักยภาพในการเผชิญเหตุสาธารณภัย
2. การปฏิบัติขณะเกิดภัย ควรมีการแบ่งมอบภารกิจที่ชัดเจนเป็นระบบ ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ ควบคู่กับความพร้อม ความชำนาญของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ประเมินสถานการณ์ความเสียหายและความจำเป็นเร่งด่วนให้ทันกับสถานการณ์ความ เดือดร้อนของประชาชน

3. การปฏิบัติหลังเกิดภัย นำแนวคิด การพัฒนาให้ดีกว่าเดิมและปลอดภัยกว่าเดิม มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการระยะฟื้นฟู โดยมุ่งเน้นลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม และป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับบริบทการพัฒนาพื้นที่ ให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมทางหลวง จังหวัด เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาข้อจำกัดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาความสามารถของชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถลดผลกระทบความรุนแรงจากสาธารณภัยได้

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค. (2563). ใน **โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)** [Online]. เข้าถึงได้จาก

https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php [2564, ธันวาคม 20].

_____. (2565). ใน **รายงานสถานการณ์การโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ฉบับที่ 731** [Online].

เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no731-070165.pdf> [2564, ธันวาคม 22].

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2559). **การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย**. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.

กรมอุตุนิยมวิทยา. ใน **หนังสืออุตุนิยมวิทยา** [Online]. เข้าถึงได้จาก <https://www.tmd.go.th/info/info.php?FileID=74> [2564, ธันวาคม 15].

กิตติศักดิ์ ปกติ. (2554). หลักกฎหมายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย: หลักสำคัญที่ถูกมองข้าม. ใน **เอกสารการอภิปรายเรื่องรับมืออย่างไรกับภัยน้ำท่วม, วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2554** [Online].

เข้าถึงได้จาก :<https://www.law.tu.ac.th/wp-content/uploads/2014/02/12Kittisak-Disaster-Management.pdf> [2564, ธันวาคม 17].

ครุชิต พุทธิโกษา. (2554). **คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

จิรนนท์ พุทธิธา และจำลอง โพธิ์บุญ. (2561, มกราคม - มิถุนายน). **การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย**. วารสารเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 19(1), 31.

ณัชพล งามธรรมชาติ. (2559). **แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสายการผลิตบริษัท XYZ จำกัด**.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา อ้างจาก Bowditch & Buono. (1990)

ดำรงศักดิ์ แก้วเท็ง. (2556). **ชุมชน**. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ทัศนาศ พุทธิการณกิจ. (2558, พฤษภาคม - กรกฎาคม). **บริบทชุมชนภายใต้สังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท**. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 9(1), 14 – 15.

ธีระ กุลสวัสดิ์. (2558). **การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย**. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

นุชจรี ศรีอุบโย. (2559). **การจัดการบริบทชุมชนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคม วิธีชีวิตผ่านเครื่องมือการศึกษาชุมชนอย่างมีส่วนร่วม**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย ฟาร์อีสเทอร์น, 10(3), 238 - 250.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2554). **มาตรฐานใหม่ของการจัดทำบริการสาธารณะระดับชาติในประเทศไทย.**

ธันฐกรณ์ รื่นกฤษร์รักษ์ และเพ็ญประภา ภัทรานุกรม. (2561). **การจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน : ศึกษากรณี
เครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก.**

ประเสริฐ ปอนถิ่น, พระครูสาทรธรรมสิทธิ์, และโสภา ปอนถิ่น. (2564, กรกฎาคม). **แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติ
ทางธรรมชาติของชุมชน: ศึกษากรณี ชุมชนบ้านจันทร์ และชุมชนบ้านเด่น ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอกัลยาณิวัฒนา
จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่, 6(7), 482 – 483.**

พฤติสิทธิ์ ทิพาวัต. (2559). **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว.**

ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิสนุ พองศรี. (2557). **การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ดานสุทธาการพิมพ์.**

พัชรวรรณ นุชประยูร. (2559). **หลักกฎหมายว่าด้วยการบริการสาธารณะ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**

ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : นานมีบุคส.**

รุ่งทิวา มากอิม, จูติกร โตโพธิ์ไทย, และชมพูนุท โตโพธิ์ไทย. (2563, ตุลาคม - ธันวาคม). **บทเรียนจากการป้องกันและควบคุมการ
ระบาดของโควิด - 19: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอ่างทอง. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข,
14(4), 489.**

วิชาญ ฤทธิธรรม, พุฒจักร สิทธิ, และไพชฌ์ จันทร์โพธิ์. (2564). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาล
นครสกลนคร. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.**

วิทยา สัตนาโค. (2560, พฤษภาคม - สิงหาคม). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการศูนย์ความ
ร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 1(2), 1.**

วีรสิทธิ์ ชินวัตร. (2555). **ทฤษฎีของ Luther Gulick. [Online].** เข้าถึงได้จาก :

<http://veerasit-dba04.blogspot.com/2012/10/luther-gulick.html>. [2564, ธันวาคม 14].

ศิริพงศ์ พฤทธิพันธ์. (2557). **ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ฉาซัน พรินต์ติ้ง.**

สมบัติ อาริยาศาล (2561). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**

สถาบันพระปกเกล้า. (2548). **เทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและ
พัฒนาสถาบันพระปกเกล้า.**

สายฝน แสงทริฎู ทองประเสริฐ. (2558). **เครือข่ายองค์กรชุมชนเพื่อการจัดการภัยพิบัติในคาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา.**

หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุกัญญา แสงกล้า, ชลธิชา พลมะศรี, และวรฉัตร วรวิรรณ. (2564, ธันวาคม). **บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการ
จัดการภัยพิบัติ กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารสังคมศาสตร์
นิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 5(2), 36 – 37.**

สุดารัตน์ เกตุแก้ว. (2560). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา**

**องค์การบริหารส่วนตำบลบางอน อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี.**

เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และคนอื่น ๆ. (2563, มกราคม - กุมภาพันธ์). แนวทางการจัดการภัยพิบัติ: จากภาครัฐสู่ชุมชน.

วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 8(1), 348.

เสน่ห์ จุ้ยโต และจีระ ประทีป. (2559). **การคลังท้องถิ่น**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**

พ.ศ. 2560 - 2564. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

องค์การบริหารส่วนตำบลไสหริ้ว. (2564). **แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2564 – 2570**.

อนุเชนทร์ เรืองฤทธิ์. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของชุมชน เทศบาลตำบลเกาะคาแม่ยาว**

ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่น.

อภิรักษ์ รุจิระภูมิ และเทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2561, กรกฎาคม - ธันวาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและ

บรรเทาสาธารณภัย ของอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. **วารสารการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,**

16(2), 173.

อุมาพร กาญจนตลอด, ธาณี จริยาปยุกต์เลิศ, และสุพัตรา คงช้า. (2561). บทบาทผู้นำชุมชนต่อการจัดการภัยพิบัติของตำบล

กรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน **การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ**

ครั้งที่ 1 วันที่ 20 – 21 สิงหาคม 2561 (หน้า 589) สงขลา : หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สงขลา.

เอกราช บุญเรือง และอโณทัย หาระสาร. (2564, มกราคม - เมษายน). การพัฒนาศักยภาพในการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. **วารสารการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 11(1), 236.**

อรทัย พระทัด. (2558). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ กรณีศึกษา ชุมชนป้อม**

มหากาฬ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Bowditch, J. L., & Bueno, A. F. (1990). **A Primer on Organizational Behavior** (2nd ed).

Cohen, John M., and Up Hoff Norman T.,(1980). **“Participation’s Place in Rural Development: seeking Clarity**

though Specificity”. World Development. (New York : Mc Grew – Hill.

Cvetković, Tanasić, Ocal, Kešetović, Nikolić, and Dragašević (2021) **Capacity Development of Local**

Self-Governments for Disaster Risk Management. Creative Commons Attribution (CC BY) International

Journal of Environmental Research and Public Health; Basel [Online].เข้าถึงได้จาก :

<https://www.proquest.com/docview/2580972272/E8C821B6586C4B12PQ/9>

Enshassi, A., Shakalaih, S. & Mohamed, S. (2019). **Success Factors for Community Participation in the**

Pre-Disaster Phase. IOP Publishing Creative Commons Attribution 3.0 licence. IOP Publishing Ltd

[Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.proquest.com/docview/2557844509/31F2810F4D2143D1PQ/1>

Maslow, Abraham H. (1970). **Motivation and Personality**. New York : Harpers and Row.

McClelland, D.C., (1985). **Human motivation**. Chicago: Scott, Foresman.

Peterson, E. & Plowman, E.G. (1953). **Business Organization and Management**. (3rd ed.). ILL: Irwin.

Peterson, E., & Plowman, E. G. (1989). **Business Organization and Management**. Homewood,

ILL: Richard D. Irwin.

Rozi, Ritonga, & Januar. (2021). 'Local community-based disaster management'

The transformation of religious and local wisdom values in preparation to deal with natural hazards in West Sumatra, Indonesia.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> (the "License"). [Online]. เข้าถึงได้จาก

: <https://www.proquest.com/docview/2573698843/A8047DAE949441A8PQ/2>

Woodcock, M. Team Development Manual 2nd ed. Great Britain: Billing and Son, 1989.

